

Rajčan

OKTÓBER 2022

www.rajec.sk

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

Mestská krytá tržnica otvorila svoje brány

(viac informácií
na strane 2 - 3)

V tomto
čísle si
prečítate

Aktuálne
informácie
z mesta
a mestského
úradu

Alchýmia
triedenia
odpadu
3. časť

Komunálne
volby 2022

Úspešní
rajeckí
športovci

Spoločenská
rubrika

V MESTE VYRASTIE INKLUZÍVNE DETSKÉ IHRISKO

Primátora mesta Milana Lipku sa pýtame na aktuálne otázky súvisiace s mestom, jeho rozvojom, investičnými akciami, či tém, ktoré sa prerokujú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Otázky položila Zuzana Ščasná.

Pred časom ste informovali o zámere rekonštrukcie polikliniky. Ako to v súčasnosti vyzerá?

Áno, vlastníci nebytových priestorov oboch budov polikliniky už na prvej schôdzi, odkedy správu objektu prebralo Obvodné stavebné bytové družstvo Žilina, schválili prostriedky na prvý stupeň projektovej dokumentácie – štúdiu a energetický audit.

Naozaj každý jeden lekár/vlastník týchto ambulancií si je vedomý stavu, do akého sa za tie desiatky rokov najmä novšia budova dostala. Od r. 2019 sme však museli spoločne vyriešiť množstvo iných problémov (usporiadať vlastnícke vzťahy, súdne spory medzi jednotlivými vlastníkmi, ako aj medzi nimi a mestom), aby sme dospeli k bodu, kedy už riešime výkresy. Tie sú potrebné pre ďalšie rozhodovanie o rozsahu rekonštrukcie, forme financovania a rozdelení na jednotlivé etapy. Na stole sú napr. otázky možnej nadstavby, či oboch budov, alebo len novej budovy. Čo do nadstavieb napláňovať, v nadstavbe môžu byť štartovacie byty pre lekárov, ale aj ďalšie ambulancie. Štúdiá by mala byť hotová ešte teraz na jeseň, následne si s lekármi sadneme, projektant odprezentuje, čo nakreslil, a spoločne sa rozhodneme, s čím všetkým nateraz pôjdeme do ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie. Samotnú rekonštrukciu budem aj ostatným vlastníkom/lekárom odporúčať realizovať čo najskôr, vzhľadom na stúpajúce ceny stavebných materiálov.

Zmenilo sa niečo s chirurgickou ambulanciou?

Žiaľ, chirurga sa zatiaľ zohnať nepodarilo. Platí zatiaľ to, o čom som informoval naposledy – chirurg zo susednej obce mal záujem, s vlastníkom ambulancie MUDr. Křížom bol dohodnutý, celé to však stroskotalo na zdravotných poisťovniach, nakoľko nechcú zazmluvniť

traumatológiu, iba chirurgiu. A to sú okolnosti, najmä finančné, za akých sem nepôjde žiadny chirurg na plný úväzok.

Vidíme, čo sa v zdravotníctve deje na celom Slovensku, pred časom dalo výpoveď 1800 lekárov a hrozí mu vo všeobecnosti kolaps. Chirurga hľadáme spoločne s ďalšími lekármi, žiaľ, nerastú na strome a jednoducho nie sú.

Aj keď v tomto období, ktoré práve všakovakým sľubom, je toto vďačná téma, odliv lekárov z polikliniky je dlhodobý, začal zrušením rýchlej lekárskej služby, pokračoval odchodom detskej lekárky a ani v tých časoch sa vtedajšiemu vedeniu mesta ani sociálnej komisie, nedarilo v hľadaní náhrady za tieto odchody. Nateraz je svetielkom nádeje predbežná dohoda s našou rajeckou mladou detskou lekárkou, ktorá má záujem po vykonaní atestácií zriadiť si pediatrickú ambulanciu tu v Rajci.

Mesto Rajec získalo dotáciu 50 tisíc eur na inkluzívne detské ihrisko. Kde v meste bude umiestnené toto ihrisko a na čo všetko sa môžu rodičia s deťmi tešiť?

Áno, je to veľmi potešujúca správa pre detičky a mladých rodičov. Na začiatok by som rád vysvetlil, čo je inkluzívne ihrisko. Je to detské ihrisko, ktorého súčasťou sú inkluzívne prvky, vďaka ktorým môžu plnohodnotný čas so svojimi rovesníkmi tráviť aj deti s hendikepom. Forma poskytovania dotácie je taká, že ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré je jej poskytovateľom, nám dalo na výber zoznam jednotlivých prvkov s cenami a možnosťami kombinácií, následne na základe nášho výberu projektant, taktiež vybraný ministerstvom, spracuje projektovú dokumentáciu a môžeme zahájiť verejné obstarávanie na zhotoviteľa tohto ihriska. Témou inkluzívneho ihriska sú lode, ktoré sa aj odrážajú na jednotlivých prvkoch. Hlavným materiálom je

agátové drevo, pričom povrchová úprava bude tvorená nátermi v prírodných odtieňoch, ktoré nechávajú vyniknúť prirodzenej štruktúre dreva. Prvky ihriska majú deťom poskytnúť podnety pre aktívnu a kreatívnu hru. Súčasťou ihriska je aj mobilár ako infotabula, lavičky.

Čo sa týka lokality, umiestnené bude na ploche medzi ulicami Javorová – Orgovánová. Umiestnenie sme zvažovali naozaj veľmi dôkladne. Aj keď ihneď po zverejnení som zacytil ponosy od obyvateľov sídliska Juh, mrzí ma to, ale nie je taká lokalita na Juhu, ktorá by zodpovedala možnosti osadenia takéhoto ihriska. Či už je to potrebná výmera, vlastníctvo parcely, ale aj počet obyvateľov jednotlivých lokalít.

Plánujete pokračovať v budovaní detských ihrísk aj v iných častiach nášho mesta?

Určite áno. Naprojektovali sme jedno nové detské ihrisko v lokalite na tzv. „Rajšuli“ – na ulici Pri Rajčianke, na ktoré budeme zháňať prostriedky taktiež z nejakého dotačného systému, no a naprojektovanú máme peknú revitalizáciu celého parku na ulici Partizánska, kde budú doplnené ďalšie prvky pre deti, mobilár, napríklad aj gabiónový múr obrastený zeleňou, oddeľujúci park od hlavnej cesty, aby sa nestalo, že dieťa vybehne na cestu. Iný park v Rajci nemáme, preto budem intenzívne hľadať možnosti financovania tohto projektu.

V septembri sa otvorila rajecká mestská krytá tržnica. V tejto budove vzniklo aj niekoľko priestorov, ktoré sú v ponuke na prenájom. Je záujem o tieto priestory, kedy sa budú prevádzky otvárať, čo všetko

tu budú môcť občania nájsť?

Záujem je taký postupný. Zo začiatku, kým si priestor predajcovia nevyskúšali, boli skeptickí. Postupne už je záujem o dlhodobý nájom zo strany predajcov zeleniny či mäsa. Evidujem záujem o predaj sezónnych produktov, ako napr. vencov pred sviatkom zosnulých. Viacúčelovú plochu budeme využívať aj na predajné akcie, o ktoré je v Rajci záujem zo strany predajcov. Priestory sú však ideálne aj pre mestské akcie, ako napr. Rajecké krúžkobrание, uskutočnila sa tu tiež výstava Ovoce-zelenina-med. Tolko k priestorom tržničným, máme tu však aj pekné priestory na služby či bar/bufet/kaviareň. Zo služieb je zatiaľ záujem zo strany fyzioterapeutky, dve podlažia určené pre bar/kaviareň/bufet sú predmetom súťaže.

Od marca prebiehajú práce na rekonštrukcii budovy mestského úradu. Kedy by sa mali práce skončiť? Stihnú sa všetky práce ukončiť načas?

V čase prípravy tohto vydania mesačníka Rajčan ostáva zrealizovať len rampu pre imobilných a hlavné schodisko do budovy zo strany od námestia. Čiže práce sa stihnú skončiť v zmysle harmonogramu. Málokedy môžem vyjadriť takú spokojnosť so zhotoviteľom, ako je to v tomto prípade. Stavebné práce sú prevedené kvalitne a načas. Veľká vďaka patrí každému, kto na projekte akokoľvek participoval. Najmä investičnému oddeleniu a stavebnému dozorcovi.

Koncom septembra bolo demonštrované lešenie aj na kostolnej veži.**Participovalo nejakým spôsobom mesto Rajec aj na tejto obnove?**

Keď kostolná veža ukázala svoju finálnu podobu po rekonštrukcii, myslím, že viacerí z nás ostali uchvátení. Som rád, že mesto Rajec môže každoročne prispieť farnosti v rámci svojho dotačného systému, aj keď nie sumou, akú by si dominantna mesta zaslúžila, ale v rámci finančných možností. Tieto peniaze potom slúžia ako časť povinného spolufinancovania projektu z Ministerstva kultúry SR, ktoré sa ostatné roky pánu dekanovi darilo veľmi efektívne čerpať. Pánu dekanovi patrí obrovská vďaka, pretože takýto náročný projekt, finančne aj organizačne, chce veľkú dávku odvahy a šikovnosti. Zreštaurovaná fasáda kostola je dielo, ktoré budeme obdivovať desiatky rokov.

KLIENTSKE CENTRUM PO ROKU PREVÁDZKY

Čas pomaly ubieha a aj keď si to ani neuvedomujeme, Klientske centrum Rajec má za sebou prvý rok prevádzky. Za toto obdobie sme prešli skúšobným obdobím, korunou, rekonštrukciou úradu či inými výzvami.

Vzájomne sme sa učili novým situáciám či prijímali opatrenia, aby sme sa čo najlepšie prispôbili vám a vašim požiadavkám. I napriek rôznym prekážkam môžeme byť spokojní s prácou zamestnancov, ktorí tu odvedli kus práce. Veď posúďte sami.

Za celý rok klientske centrum navštívilo 14609 občanov, pričom v týchto počtoch neboli započítaní občania, ktorí potrebovali služby úradu práce alebo knižnice. Pre porovnanie, je to skoro dvaaplnásobok všetkých občanov Rajca.

O ČO BOL NAJVÄČŠÍ ZÁJEM?

- ▮ služba pokladne a podateľne (6964) – podiel 47,7 %,
- ▮ doklady (4563) – podiel 31,2 %,
- ▮ matrika (2192) – podiel 15,0 %,
- ▮ stavebný úrad (459) – podiel 3,2 %,
- ▮ nevybavené (presunuté, odložené, nesprávne vybraná služba) – 431 – podiel 2,9 %.

Priemerný čas vybavenia za všetky pracoviská bol od 2,27 minút do 4,15 minút, avšak reálne niektorá služba mohla trvať dlhšie a niektorá kratšie.

Z časového hľadiska bol najväčší záujem o služby v doobedňajšom čase, teda 74,9 %, a poobede zvyšok 25,1 %.

Podľa úradných hodín bol najviac

využívaný čas od 9.00 do 10.00 hod., potom medzi 10.00 – 11.00 hod. a ďalej medzi 8.00 – 9.00 hod. Najmenej bol využívaný čas 13.00 – 14.00 hod. a potom až medzi 14.00 – 15.00 hod. V strede týždňa medzi 16.00 – 17.00 hod. bol využitý čas úplne najmenej, s podielom 2,2 %, avšak je to jediný deň v týždni s týmto časom.

ČO STE VNÍMALI POZITÍVNE?

- ▮ vybavenie na jednom mieste,
- ▮ jednoduchý prístup,
- ▮ väčšia podpora a vytvorené možnosti pri riešení vašich požiadaviek,
- ▮ zlepšenie prístupu mamičkám s deťmi či znevýhodneným občanom,
- ▮ spravodlivý vyvolávací systém, ktorým je možné sledovať svoje poradie aj na diaľku.

Samozrejme, že nič nie je dokonalé a i napriek snahe o ústretovosť služieb či úplné vyriešenie všetkých vašich požiadaviek je stále čo zdokonaľovať. Pracujeme na tom, aby prístup na úrad bol úplne bezbariérový zabezpečený pre všetkých, ktorí to potrebujú. Práve dobudovávame rampu, ktorá bude prístupná od námestia. Zlepšujeme obsah informovanosti občanov, kto-

ri chcú navštíviť klientske centrum. Občas ste pripomienkovali kapacitné možnosti tohto zariadenia, ale neúmerný nápor na niektoré služby sa nedal vždy vyriešiť ihneď. Nie je však bežné, že vás niekde inde vždy vybavia na počkanie. V mnohých prípadoch je to hlavne o pochopení zo strany čakajúcich či nevyužívaní iných časov, ktoré sú vyššie spomenuté.

Odhliadnuc od všetkých údajov a štatistík môžeme vyjadriť spokojnosť s účelom vybudovaného klientskeho centra. Teší nás, že obdobné konštatovanie vyjadril aj prednosta Okresného úradu Žilina pri jeho návšteve v mesiaci september. Podľa jeho názoru takto vybudované priestory nemajú ani niektoré okresné mestá, čo nás povzbudilo.

Záverom je potrebné poďakovať vám za vaše podnety a názory, ktoré nás posúvajú ďalej. Poďakovanie patrí hlavne všetkým zamestnancom, ktorí v tomto zariadení pracujú a snažia sa vybaviť všetko, čo potrebujete. Do ďalšieho roka klientskeho centra nám neostáva nič iné, len naďalej pracovať na obojstrannej spokojnosti v tom, čo vám ponúkame.

**Ing. Ján Jasenovec, PhD.,
prednosta MsÚ Rajec**

Z AUGUSTOVÉHO ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 31. augusta 2022 sa poslanci zišli na mimoriadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Rajci.

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIA MESTA

Ako prvý bol predložený návrh dodatku č. 2 k všeobecne záväznému nariadeniu č. 8/2021 o dani za užívanie verejného priestranstva, ktorý poslancom predniesla poslancom Ivana Zbýňovcová, vedúca ekonomického oddelenia. V predkladanom dodatku bolo navrhované doplnenie sadzby dane za predaj, viacúčelovej plochy v priestoroch mestskej tržnice.

Poslanci tento dodatok schválili, hlasovania sa zdržala Ing. Žideková.

Následne sa poslanci zaoberali návrhom dodatku č. 1 k VZN č. 1/2022 o určení výšky finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na žiaka ZUŠ, dieťa MŠ a dieťa školského zariadenia. Predkladaný dodatok obsahoval úpravu výšky finančných prostriedkov na prevádzku a mzdy žiaka ZUŠ, dieťa MŠ a dieťa školského zariadenia zriadeného na území mesta Rajec v nadväznosti na zverejnené východiskové štatistické údaje a rozpočované podiely obcí a VÚC na výnose daní z príjmu FO na rok 2022 – prognózy 6/2022.

Tento dodatok taktiež poslanci schválili, hlasovania sa zdržala Ing. Žideková.

EKONOMIKA MESTA

Návrh na schválenie investičného úveru predniesla poslancom Ivana Zbýňovcová. Z dôvodu potreby dofinancovania nepredvída-

telného navýšenia cien prebiehajúcich a plánovaných investičných akcií vedenie mesta navrhlo prijať návratný zdroj financovania – dlhodobý bankový úver v objeme 190 tisíc eur. Nedostatok vlastných zdrojov spôsobila aj tá skutočnosť, že v oblasti stavebníctva došlo k nárastu cien vstupných materiálov.

Hlavná kontrolórka predložila písomné stanovisko k úveru, v ktorom konštatovala dodržanie zákonnosti a odporučila investičný úver prijať.

Na rôzne otázky k prijatiu tohto úveru odpovedal primátor mesta. Následne poslanci predložený návrh prijatia úveru schválili, hlasovania sa zdržala Ing. Žideková.

Ďalej sa poslanci zaoberali návrhom zmeny rozpočtu na rok 2022. Mesto Rajec prehodnotilo položky rozpočtu a programového rozpoč-

tu a navrhlo zmeny v príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu, pričom sa rešpektuje novela zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách v platnom znení.

Poslanci túto zmenu schválili, hlasovania sa zdržala Ing. Žideková.

ČINNOSŤ TECHNICKÝCH SLUŽIEB MESTA RAJEC

Konateľ spoločnosti Technické služby mesta Rajec, s. r. o. "r. s. p.", Ing. Gustáv navrhol rozšíriť predmet činnosti spoločnosti o remeselnú živnosť, je potrebné túto činnosť doplniť do zakladateľskej listiny.

Po krátkej diskusii poslanci toto rozšírenie činnosti jednomyselne schválili.

Alena Urišková,
ved. odd. organizačno-
administratívneho MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

ZO SEPTEMBROVÉHO ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 22. septembra 2022 sa poslanci zišli na riadnom plánovanom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Rajci.

Na rokovaní mestského zastupiteľstva predniesli riaditelia MŠ, ZŠ a ZUŠ správy o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti za školský rok 2021/2022.

SPRÁVY O VÝSLEDKOKCH A PODMIENKACH VÝCHOVNO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI

V úvode rokovania predniesli riaditelia škôl a školských za-

riadení správy o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti za školský rok 2021/2022, v ktorých zhodnotili činnosť škôl za uplynulý školský rok.

Po krátkej diskusii poslanci jednomyselne zobrali predložené správy na vedomie.

PREDAJ, PRENÁJOM, KÚPA A ZÁMENA POZEMKOV V MAJETKU MESTA

Ing. Radomír Blažek s manželkou požiadali o zriadenie vecného bremena, ktoré spočíva v práve uloženia, užívania, údržby alebo odstránenia inžinierskych sietí. Poslanci túto žiadosť jednoducho schválili.

Uznesením MZ č. 8/2022 prijatým dňa 24. februára 2022 bola schválená prebytočnosť majetku, prenechanie pozemkov do nájmu ako prípad hodný osobitného zreteľa pre žiadateľov Miroslava Maršu a Annu Maršovú vo veci nájmu pozemkov parciel, ktoré sa nachádzajú za ich domom a o ktoré sa roky starajú a chcú ich využívať na poľnohospodársky účel. Poslanci túto žiadosť jednoducho schválili.

Pán Milan Vaník doručil žiadosť o zriadenie vecného bremena na pozemku E-KN parcela č. 7052 za účelom na priznanie práva uloženia inžinierskych sietí a prislúchajúcich zariadení na parcele E-KN č. 7052, spolu s ochranným pásmom. Poslanci žiadosť jednoducho schválili.

O zriadenie vecného bremena taktiež požiadala p. Miroslava Židek s manželkou. Vecné bremeno by spočívalo v priznaní práva uloženia inžinierskych sietí a prislúchajúcich zariadení na parcele C-KN č. 2762 a parcele C-KN č. 2149/1, spolu s ochranným pásmom. Poslanci túto žiadosť jednoducho schválili.

EKONOMIKA MESTA

Poslancom boli predložené rozpočtové opatrenia o zmeňte rozpočtu oznámením, ktoré mestské zastupiteľstvo jednoducho schválilo na vedomie.

Následne sa zaoberali predloženou konsolidovanou účtovnou závierkou mesta Rajec k 31. 12. 2021. Mesto Rajec ako materská účtovná jednotka zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku za všetky ním zriadené rozpočtové organizácie a dcérske účtovné jednotky tvoriace konsolidovaný celok na základe ich individuálnych účtovných závierok. Konsolidovaná výročná správa obsahuje všeobecné informácie o meste, o stave, v ktorom sa nachádza, ako aj ekonomické informácie z konsolidovanej účtovnej závierky za všetky dcérske účtovné jednotky, ktoré sú súčasťou konsolidovaného celku.

Po krátkej diskusii poslanci jednoducho schválili účtovnú závierku na vedomie.

Taktiež poslanci jednoducho schválili monitorovaciu správu mesta Rajec za prvý polrok 2022. Správa obsahuje podrobné hospodárenie mesta za prvý polrok 2022.

ČINNOSŤ HLAVNEJ KONTROLÓRKY MESTA

Hlavná kontrolórka mesta predložila poslancom návrh plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta na II. polrok 2022.

Po doplnení tohto plánu z radov poslancov mestské zastupiteľstvo plán jednoducho schválilo.

Následne hlavná kontrolórka oboznámila poslancov s vykonávanými správami, a to so správou č. 2/2022 a správou č. 4/2022. Obe správy poslanci jednoducho schválili na vedomie.

PLNENIE UZNESENÍ PRIJATÝCH MESTSKÝM ZASTUPITEĽSTVOM

Prehľad plnenia uznesení prijatých mestským zastupiteľstvom predniesol poslancom prednosta MsÚ Ing. Ján Jasenovc, PhD. Po krátkej diskusii poslanci jednoducho schválili prehľad zobrať na vedomie.

INTERPEĽÁCIE A DISKUSIA

V interpeľáciách poslanci predniesli rôzne pripomienky a návrhy, ktorými sa budú zaoberať jednotlivé oddelenia MsÚ. Poslancov zaujímalo napr.:

- dostavba multifunkčného ihriska,
- zastávka pri mestskej krytej tržnici,
- parkovanie pri Domove vďaky,
- parkovanie áut na Partizánskej ul.,
- vyberanie poplatkov v budove mestskej krytej tržnice a pod.

V závere rokovania poslanci jednoducho schválili zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie projektu Vodozádržné opatrenie v meste Rajec.

Alena Uriková,
ved. odd. organizačno-
administratívneho MsÚ Rajec

Alchýmia triedenia kom

V spolupráci mesta Rajec a Združenia obcí Rajecká dolina sa od roku 2006 separuje komunálny odpad aj v našom meste.

Sklo

Sklenený odpad umiestňujeme do zelených zberných nádob.

Patrí sem

- výrobky a obaly označené symbolmi: GL (čísla 70 – číre, 71 – zelené, 72 – hnedé sklo)
- číre, zelené aj hnedé sklo (prázdne, bez zvyškov obsahu či chemicky znečistené) – nálepky etikety, uzávery nie je potrebné odstraňovať, v procese recyklácie sa buď oddelia, alebo spália pri tavení skla
- sklenené fľaše, sklenené poháre, sklenené vázy, sklenené obaly (od kozmetiky, kávy či pochutín, vrchnáky môžete ponechať - pri recyklácii sa robí magnetická aj nemagnetická separácia, pri ktorej sa vrchnáky odstraňujú)
- úlomky tabuľového skla, sklenené črepy
- masťné sklenené fľaše od kuchynského oleja (od oleja neumývať, olej vyplavený do vody je problematický v rámci procesu čistenia odpadových vôd a pre samotnú kanalizačnú sieť; prebytočný olej z varenia zbierame cez sitko do plastovej fľaše a následne odnášame na recykláciu na ZBERNÉ MIESTA – viď sekcia „Jedlé oleje a tuky“; panvicu od oleja/masti vytrieť papierom a ten hodiť do ZMESOVÉHO ODPADU)

Nepatrí sem

- zrkadlo (kvôli neoddeliteľnej tenkej pokovovanej vrstve, vďaka ktorej sa vidíme) -> ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- bezpečnostné sklo, autosklo (pretože autosklo obsahuje špeciálne prímеси, vďaka ktorým sa má možnosť rozbiť na malé častičky, ktoré nie sú ostré a nebezpečné) -> ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- drôtené sklo -> ZBERNÝ DVOR
- lepené sklo -> ZBERNÝ DVOR
- plexisklo -> ZBERNÝ DVOR
- technické sklo -> ZBERNÝ DVOR
- sklo s obsahom chemických látok (napr. od lakov, motorových olejov, riedidiel, ...) -> ZBERNÝ DVOR
- tabuľové sklo z okien a dverí vo väčšom množstve -> ZBERNÝ DVOR
- keramika, porcelán, obkladačky -> ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- TV obrazovky, monitory -> MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU alebo ZBERNÝ DVOR, alebo PREDAJNE ELEKTROZARIADENÍ
- pozlátané, pokovované sklo -> ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- borosilikátové sklo (zapekacie misy, niektoré fľaše), varné sklo (vyššia teplota tavenia) -> vrátiť výrobcovi alebo ZBERNÝ DVOR
- žiarovky, žiarivky, LEDky, halogénky -> MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU (napr. predajne svietidiel) alebo ZBERNÝ DVOR
- zálohované, vratné sklenené fľaše a obaly -> vrátiť do OBCHODU
- plasty, kovy, papier, nápojové kartóny, bioodpad, ... -> PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR

Komunálneho odpadu – sklo

V treťom pokračovaní seriálu o triedení komunálneho odpadu sa zoznámime s podmienkami triedenia SKLA. Niektorí obyvatelia triedia odpad od prvých dní, iní stále nevedia, ako majú triediť a do ktorej nádoby patrí konkrétny druh odpadu.

Viac info a tipy

- sklo by sa voľne v prírode rozkladalo cca 4 000 rokov, ale nie je až tak nebezpečné pre životné prostredie ako rozkladajúci sa plast
- triedením sa dá šetriť - občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov
- nápoje (pivo, minerálna voda, mlieko, ...) kupovať vo vratných fľašiach a tie odovzdávať na ďalšie použitie (oddiali sa tak potreba recyklácie)
- mlieko dopĺňať v mliečnych automatoch = mliekomatoch alebo na farmách
- sirupy, pivo, víno, kuchynský olej dopĺňať/dočapovávať do vlastnej fľaše
- sklenené nádoby od olív, zaváranín, medu a pod. využiť opätovne, prípadne darovať predajcom na trhu alebo známym na zaváranie či iné využitie
- zisťovať u slovenských výrobcov a predajcov, či im ich sklenené nádoby môžeme vrátiť na ďalšie využitie (napr. sklenené nádoby od sviečok niektorých predajcov je možné vrátiť na ďalšie naplnenie, taktiež aj sklenené obaly od kozmetiky, fľaše od medu včelárom – možností stále pribúda)

Recyklované sklo potrebuje v procese výroby na ohrev nižšiu teplotu ako sklo z primárnych materiálov, vďaka čomu ušetríme až 25 - 30 % energie.

Recyklovaním skla tiež zredukujeme znečistenie ovzdušia o cca 20 % a vody o cca 50 % v porovnaní s primárnou výrobou skla.

Sklo je recyklovateľné donekonečna.

MEDZINÁRODNÉ SYMPÓZIUM SECURITY BRATISLAVA

Mesto Rajec už niekoľko rokov využíva kamerový systém. Jeho kamery nepretržite monitorujú jednotlivé ulice a námestie mesta, areály základných škôl a gymnázia, športový areál futbalového ihriska a tenisových kurtov, ako aj všetky významné budovy na území mesta Rajec.

Kamerový systém sa využíva na neustále monitorovanie bezpečnostnej situácie v kontrolovaných priestoroch, s dôrazom na ochranu života a zdravia občanov, ochranu verejného poriadku, majetku mesta a majetku občanov, ako aj iného majetku v meste pred poškodením, zničením alebo stratou, ochranu životného prostredia, poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, na iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach a dodržiavanie platných všeobecne záväzných nariadení mesta. Je významným faktorom a nenahraditeľným pomocníkom MsP pri eliminácii páchaňa protispoločenského konania.

S cieľom zvyšovania efektívnosti mestského kamerového systému sa dňa 12. septembra primátor mesta Ing. Milan Lipka a náčelník MsP Mgr. Adrian Begáň zúčastnili medzinárodného sympózia SECURITY BRATISLAVA, organizovaného

pod záštitou ministra vnútra SR. V priebehu sympózia odborníci z Ministerstva vnútra SR, Akadémie Policajného zboru v Bratislave a firmy T-Global predstavili dva nové systémy na zvukový monitoring v priestoroch miest a obcí, ktoré sú určené predovšetkým pre mestské a obecné polície. Ide o zvukový

detekčný systém určený na včasné rozpoznanie rizika a zvukový screeningový systém, určený na odhaľovanie porušovateľov nočného pokoja. Uvedené systémy sa odporúčajú ako doplnok k mestskému kamerovému systému. Ich úlohou je nepretržitý akustický monitoring kritického priestoru s automatickou detekciou zvukových anomálií, ktoré sú príznačné pre kritické situácie (krik, hulákanie, výstrel, hluk pri ničení majetku, prejazd hlučného vozidla). Nové technológie, s ktorými boli oboznámení účastníci seminára, môžu výraznou mierou prispievať k zvyšovaniu bezpečnosti občanov, a tým zlepšiť bezpečnosť a spokojnosť spoluobčanov a návštevníkov mesta, čo je jednou z hlavných priorit aj primátora nášho mesta a mestskej polície.

Mgr. Adrian Begáň,
náčelník MsP Rajec
Snímka: archív MsP

78. VÝROČIE SNP V RAJCI

V roku 2022 si pripomíname jednu z najvýznamnejších udalostí v novodobej histórii Slovenska. 29. augusta uplynulo 78 rokov od vyhlásenia Slovenského národného povstania, kedy náš národ povstal so zbraňou v ruke proti fašizmu.

Túto udalosť si pripomenuli občania mesta Rajec a širšieho okolia 26. augusta o jedenástej hodine na spomienkovej akcii na Námestí SNP pri Pamätníku Slovenského národného povstania. Pripomenutie si tejto udalosti zorganizovalo mesto Rajec v spolupráci so ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Rajci. Po pietnom akte položenia vencov k pamätníku zazneli slávnostné príhovory prednostu mestského úradu Jána Jasenovca a Jiřího Nováka, predsedu ZO SZPB. Obaja vo svojich príhovoroch vyzdvihli význam SNP, ktorým sa Slováci pridali k víťaznej protifašistickej koalícii. V príhovoroch poukázali na prínos povstania v štátopráv-

nom usporiadaní v Československu, jeho spoločensko-politický a vojenský prínos pre porazenie fašizmu. Pripomenuli, že hlavnú váhu povstaleckých bojov v Rajeckej doline niesla II. slovenská partizánska brigáda Milana Rastislava Štefánika, ktorá sa sformovala krátko pred začiatkom povstania v Turci, odkiaľ po jeho vypuknutí prešla do Rajeckej doliny, ktorú takmer mesiac mala pod svojou kontrolou. V obranných bojoch s nemeckými jednotkami vynikol predovšetkým veliteľ tejto brigády Viliam Žingor. V tejto jednotke bojovalo viacero občanov z Rajca a za všetkých našich rodákov spomeniem Karola Stráňaiho, ktorý bol zástupcom náčelníka štábu.

Priebeh celého podujatia moderovala Júlia Marcínová, ktorá sa ho zhostila na výbornú. O hudobný sprievod sa postaral učiteľ ZUŠ Rajec Igor Gajan, ktorý pesničkami na harmonike dodal celému podujatiu slávnostný ráz.

Výbor ZO SZPB v Rajci chce aj touto cestou poďakovať vedeniu mesta Rajec za perfektnú organizáciu podujatia, ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k zdarnému priebehu, a v neposlednom rade ďakujeme občanom Rajca a okolia, ktorí sa zúčastnili tejto spomienkovej slávnosti, a tak sme si spoločne pripomenuli 78. výročie SNP aj v Rajci.

Za ZO SZPB v Rajci:
Ing. Karol Dobeš a
Ing. Jozefa Šimíková, členovia ZO

Voľby 2022 – voľby do orgánov samosprávy obcí

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV

pre voľbu primátora mesta Rajec

Mesto Rajec uverejňuje

podľa § 178 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľbu primátora mesta Rajec:

Monika Ďurechová, JUDr., 33 r., advokátka, SMER – sociálna demokracia, REPUBLIKA

Peter Hanus, Mgr., 53 r., učiteľ, nezávislý kandidát

Lumír Kardoš, 31 r., pracovník oddelenia kvality, nezávislý kandidát

Milan Lipka, Ing., 40 r., primátor mesta, nezávislý kandidát

Emanuel Píala, 38 r., vodič odťahovej služby, nezávislý kandidát

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV

pre voľby do Mestského zastupiteľstva v Rajci

Mesto Rajec uverejňuje

podľa § 173 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do mestského zastupiteľstva podľa jednotlivých volebných obvodov:

Volebný obvod č. 01

Alojz Ďurech, 66 r., dôchodca, SMER – sociálna demokracia, REPUBLIKA

Juraj Jasenovc, Ing., 38 r., učiteľ, Kresťanskodemokratické hnutie

Radoslav Kadurik, 38 r., IT špecialista, nezávislý kandidát

Marek Kmeť, Ing., 36 r., autorizovaný bezpečnostný technik, nezávislý kandidát

Ján Pekara, 55 r., živnostník, nezávislý kandidát

Boris Rizman, 59 r., podnikateľ, nezávislý kandidát

Michal Šupka, Mgr., 48 r., učiteľ, nezávislý kandidát

Mária Turzová, Ing., 39 r., operátor výroby, SMER – sociálna demokracia, REPUBLIKA

Boris Uhliarik, 32 r., autoelektrikár, živnostník, nezávislý kandidát

Vo volebnom obvode sa volia 4 poslanci.

Volebný obvod č. 02

Róbert Augustín, Mgr., 50 r., učiteľ, Kresťanskodemokratické hnutie

Karol Dobeš, Ing., 69 r., dôchodca, SMER – sociálna demokracia, REPUBLIKA

Monika Ďurechová, JUDr., 33 r., advokátka, SMER – sociálna demokracia, REPUBLIKA

Andrea Gašpárková, 39 r., SZČO, nezávislý kandidát

Lumír Kardoš, 31 r., pracovník oddelenia kvality, nezávislý kandidát

Peter Pekara, Ing., 49 r., lesný inžinier, nezávislý kandidát

Vo volebnom obvode sa volia 2 poslanci.

Volebný obvod č. 03

Daša Blažeková, Ing., 44 r., geodetka, nezávislý kandidát

Michal Dolinay, Ing., 24 r., technickohospodársky pracovník, nezávislý kandidát

Katarína Gažúrová, Mgr., 32 r., učiteľka, ŽIVOT – národná strana

Petra Juríčková, 24 r., študentka, nezávislý kandidát

Jana Kavcová, Mgr., 32 r., fyzioterapeut, nezávislý kandidát

Ján Kavec, 52 r., konateľ, nezávislý kandidát

Anna Kecerová Veselá, JUDr., 58 r., advokát, nezávislý kandidát

Ján Mihalec, PaedDr., 45 r., učiteľ, Kresťanskodemokratické hnutie

Karol Míkolka, Bc., 48 r., živnostník, nezávislý kandidát

Zuzana Polačková, Mgr., M.A., PhD., 45 r., výskumná pracovníčka prognostického ústavu Slovenskej akadémie vied, nezávislý kandidát

Vo volebnom obvode sa volia 3 poslanci.

Volebný obvod č. 04

Jozef Kavec, 47 r., školník, Kresťanskodemokratické hnutie

Martin Matejka, 40 r., servisný technik, nezávislý kandidát

Anna Poljačková, 46 r., asistentka v lekární, nezávislý kandidát

Marta Repková, Bc., 64 r., dôchodkyňa, Kresťanskodemokratické hnutie

Zuzana Žideková, Ing., 53 r., projektový manažér, nezávislý kandidát

Vo volebnom obvode sa volia 4 poslanci.

Ing. Juraj Kecer, v.r. predseda mestskej volebnej komisie

ODBORNÉ, VZDELÁVACIE A PREZENTAČNÉ ČINNOSTI MESTSKÉHO MÚZEA V RAJCI

Mestské múzeum v Rajci bolo v posledných rokoch svojej existencie odstavené od odbornej činnosti, ktorá absentovala po všetkých líniách. Muzeálna činnosť nie je totiž postavená iba na lektorskej činnosti pre verejnosť, ktorá bola vždy funkčná a zabezpečená.

Súhrn odborných činností múzeí má oveľa širší záber. Zahŕňa aktivity pre verejnosť, v našom prípade najmä pre detských návštevníkov, ktorým je potrebné múzeum a výsledky akvizíčnej činnosti predstavovať pútavým a zaujímavým spôsobom. Udržateľnosť múzeí a rovnako opakovanej pozornosti návštevníkov patrí vo všeobecnosti k ich najťažším úlohám.

Významnú pozornosť je potrebné neustále venovať odbornej evidencii každého zbierkového predmetu, čo je cieľom niekoľkoročnej činnosti v programe Centrálna evidencia múzejných zbierok, ktorý spravuje Slovenské národné múzeum v Bratislave. K najdôležitejším činnostiam vykazovaným v múzeách ako činnosť odborná patrí odborný výskum podľa zamerania múzea. Keďže jedna časť expozícií je venovaná prírodovede a zoológii, ale odborník v daných vedných disciplínach absentuje, je potrebné výskumný akcent zamerať na oblasť etnológie, ktorej je prioritne venovaná väčšina expozícií. K relevantným cieľom patrí prezentačná činnosť,

ktorá je v našom prípade okolieštná absentujúcimi výstavnými priestormi v rámci múzea, nie však nemožná.

Pozrime sa na činnosť múzea v dvoch časových líniách: čo sa uskutočnilo v poslednom polroku (marec – august) a čo nás čaká v najbližšej budúcnosti. V rámci zmien v expozíciách je potrebné spomenúť presunutie expozície spracovania ľanu a výroby plátna zo zadnej prízemnej miestnosti múzea do prednej časti. V minulosti (v skoršom období socializmu) bola zadná miestnosť obložená obkladom, ktorý po celý čas znemožňoval prirodzené vetranie stien, čím sa vlhkosť v múzeu zvyšovala. Odstránenie obkladu a gumovej podlahy bolo konzultované s Pamiatkovým úradom v Žiline a realizované Technickými službami mesta Rajec. Obklad odokryl mokré steny, ktoré je potrebné precízne vysušovať minimálne po dobu jedného roka. V budúcnosti bude táto miestnosť slúžiť okrem expozíčných alebo výstavných aktivít na edukačné činnosti pre verejnosť. Zároveň sa v prednej

časti múzea vytvoril potrebný kancelársky priestor. V priebehu spomenutého polroka od marca do augusta navštívilo múzeum 357 návštevníkov. Za toto obdobie sa uskutočnilo 5 podujatí pre vybrané triedy pod názvom Zážitkové múzeum, kde sa detskí návštevníci dozvedeli o živote našich predkov pútavou formou. V júni sa pre deti realizovali ukážky tkania na krosnách pod lektorskou taktovkou Evy Peknej, kde si tkanie mohli vyskúšať všetky zúčastnené deti. Z odbornej výskumnej činnosti som vo februári absolvovala terénny výskum k téme fašiangových obyčajov Rajeckej doliny, pričom výsledky výskumu boli prezentované na online seminári Katedry etnológie a folkloristiky FF UKF Nitra. Spracovaný príspevok bude súčasťou online publikácie, ktorá bude dostupná širokej verejnosti a o jej vydaní budeme včas informovať. V neposlednom rade spomeniem za múzeum externú lektorskú činnosť k téme tradičného odievania, ktorá bola v spomenutom období realizovaná dvakrát pre ÚLUV v Banskej Bystrici.

ČO S MÚZEOM DO ĎALŠÍCH ROKOV?

V prvom rade je potrebné vynaložiť úsilie na získanie grantov potrebných na komplexnú rekonštrukciu múzea. Skôr, ako bude možné žiadať o tieto financie, je potrebné v najbližších dvoch rokoch žiadať o financie na historicko-architektonický výskum múzea, statiku a projekt novej strechy. V prípade úspešných grantov bude po týchto etapách nasledovať komplexná rekonštrukcia múzea a inovatívne riešenia prezentačnej muzeálnej činnosti. Čo je však možné inovovať skôr, ako múzeum prejde komplexnou rekonštrukciou, to sú stále expozície. V nich je potrebné doplnenie sprievodného textového materiálu, ktorý výrazne absentuje a k dotvoreniu komplexnej informovanosti o témach je zásadne potrebný. V tomto roku k cieľom patrí aj vytvorenie malej expozície mestskej kuchyne v priestore, ktorý v minulosti slúžil presne tomuto účelu.

Tento aj budúci rok pripravujem sériu prednášok pre žiakov základných a stredných škôl, ale taktiež prednášky o tradičnom odievaní pre širokú verejnosť. V spolupráci s miestnymi materskými a základnými školami budú realizované

aktivity – hrové prednášky k témam rodinných alebo kalendárnych obyčajov. V prípade záujmu o prednáškovú činnosť alebo návštevu múzea ma môžu kontaktovať aj školy v širšom okolí. V rámci výskumnej činnosti budú v najbližšom období hlavnou výskumnou témou jarmoky a jarmočníci v minulosti mesta, pričom výsledky výskumu budú prezentované na odbornej etnologickej konferencii Etnológ a múzeum v roku 2023 s následným uverejnením príspevku v zborníku. Paralelne bude prebiehať výskum pozostalosti etnografa a jazykovedca Františka Šujanského

v Literárnom archíve Matice slovenskej v Martine narodeného v roku 1832 v Rajci. Zároveň sa dlhodobejšie budem venovať výskumu mestského odievania od polovice 19. do polovice 20. storočia. Odborné, vzdelávacie a prezentačné činnosti sa teda stávajú prioritou mestského múzea a mne zostáva veriť, že sa zadané ciele podarí naplniť. Budem vďačná za vaše dotazy a podnety, ktoré môžu byť inšpiráciou k ďalšej činnosti.

**PhDr. Júlia Marcínová, PhD.,
Mestský múzeum Rajec
Snímky: Richard Köhler
julia.marcinova@rajec.sk**

KSŠ: KONEČNE SME SA DOČKALI...

**... povedali si rodičia
a s radosťou uvítali
začiatok nového
školského roka.**

V nedeľu 4. septembra sa u nás v telocvični konala tzv. bodka za prázdninami, kde Združenie mariánskej mládeže pripravilo rôzne športové i vzdelávacie stanovišťa pre všetky deti z farnosti. Nachystali pohostenie a tiež zaujímavé ceny pre víťazov.

V pondelok sme sa už všetci slávnostne zišli v kostole pri slávení svätej liturgie. Vdp. Marek Mucha v kázni plnej entuziazmu prepojal evanjelium so školským životom a z detí razom opadol smútok za prázdninami. Pozval ich do diskusie o robení dobra, precvičil im hybnosť končatin pri hlásení a preskúšal ich pozornosť. Bola to veľká radosť vidieť naše šikovné a vnímavé deti v slnkom

zaliatom kostole, ako žiaria v prvý školský deň. Potom pán riaditeľ v príhovore privítal prváčikov i nových žiakov. Spomenul úspechy v monitore a v olympiádach a vyjadril vďačnosť za ochotu zamestnancov podieľať sa na aktívnych prázdninách našich detí v letnej škole. Žiaci s usmíatymi tvárčkami odchádzali domov chystať aktovky a školské pomôcky a tešili sa na kamarátov.

Školský rok sa rozbehol. Po úvodných organizačných záležitostiach sa opakovalo učivo, z bohatej ponuky sa vybrali krúžky. Starší žiaci sa 9. septembra v Deň holokaustu a rasového násillia zúčastnili na Židovskom cintoríne v Rajci na pietnej spomienkovej udalosti s názvom Nezabudnúť susedia, ktorú pripravila Židovská náboženská obec v spolupráci s Aktívnym Parkom Rajec, mestom Rajec a ochotnými dobrovoľníkmi. V ďalšom týždni

sa žiaci 3. a 4. ročníka zúčastnili plaveckého výcviku. Ráno sa najskôr dve vyučovacie hodiny učili a potom ich autobus odviezol do Žiliny, kde v mestskej krytej plavárni absolvovali výučbu plávania. Inštruktorky deti otestovali a na základe ich plaveckých schopností ich rozdelili do piatich skupín.

Takto sa nik nemusel báť. Neplavci sa v pokoji naučili základy plávania a plavci zdokonaľovali plavecké štýly. Na záver týždňa dostali tzv. mokré vysvedčenie. Veríme, že ich táto vodná skúsenosť bude motivovať k zdravému pohybu a budovaniu imunity aj v budúcnosti.

Ešte jedna dobrá správa sa na známosť dáva: mestské zastupiteľstvo schválilo KSŠ zriadenie materskej školy. To znamená, že v Rajci by už nemusel byť problém s umiestnením detí do MŠ. Prosíme týmto o modlitby a podporu.

Kolektív KSŠ

MŠ MUDROCHOVA: VITAJ, SEPTEMBER

Na známosť sa všetkým dáva mimoriadna, zvláštna správa, že 5. septembra Mravčekovia, Lienky, Sovičky, Mackovia a Žabky prechádzali školskou bránou a pani učiteľky ich vítali básničkou: „My sme malé detičky, chodíme do Mudrochovej školičky, učíme sa poznať značky, poukladať pekne hračky. Každý z nás ma škôlku rád, nemusíme sa jej báť.“

Tak ako každý rok, tak i tento prichádzajú do našej materskej školy nové detičky, na ktoré sa veľmi tešíme, vždy im pripravíme prostredie, aby sa im v triedach páčilo. Vytvárame im rôzne kútiky, aby si každý našiel, čo ho baví. Noví predškolační posledné odlúčenie od rodiča zvládajú. No trochu ináč je to s adaptáciou trojročných detí, ktoré sa ťažko lúčia s matkou. Odlúčenie od rodiny je ťažká emočná situácia v živote dieťaťa. Dieťa má strach v novom sociálnom prostredí, ktoré vyvoláva separácie od matky, otca a nové sociálne situácie. Základom adaptácie je hneď od začiatku dieťa zbaviť strachu a pomôcť nadobudnúť istotu v novom prostredí. Dieťa je istejšie a slobodnejšie, ak ma osvojené hygienické návyky a zručnosti (obliekanie, obúvanie, použitie vreckovky...). Prechod dieťaťa z rodiny do MŠ uľahčíte i tým, že nebudete s dieťaťom rozoberať vlastné obavy z jeho adaptácie v MŠ. Často sa stáva, že dieťa je pokojné, ale keď zbadá, že rodič

je neistý, má i ono slzy v očiach. Dôverujte im, určite to zvládnu, treba ich slovnou povzbudiť a byť trpezlivý. Prijatie dieťaťa do materskej školy má byť matersky vrelé, privítanie zo strany učiteľky k dieťaťu milé, priateľské a láskavé. Dovoľte dieťaťu na začiatku ponechať si svoju obľúbenú vec (mojkačku). Zároveň úlohou rodiča je nelúčiť sa s dieťaťom dlho, zosúladiť sa normami a pravidlami správania sa

v MŠ, vzájomná komunikácia.

Výchova dieťaťa v zdravom prostredí je pre nás životným poslaním. Deti sa už počas prvého týždňa oboznámili so svojimi novými kamarátmi, hračkami v triede, značkami na skrinkách a v umyvárkach a zároveň so svojimi pani učiteľkami. Pani učiteľky ich motivovali maňuškou Zvedavka, s ktorou pani učiteľka ukázala deťom semafor, dopravné značky pre deti (priebeh pre chodcov), oboznámila ich o bezpečnom prechádzaní cez cestu pri ceste do materskej školy a z materskej školy. Poznávali už niektoré básne a piesne o jeseni a v triede lienok si dramatizovali divadielko REPKA. Budeme veľmi šťastní, keď sa v našej materskej škole budete cítiť ako doma, vytvoríte si kamarátstva, naučíte sa novým zručnostiam a poznatkom.

Veľa šťastia, plno sily a elánu rodičom i deťom želá kolektív MŠ Mudrochova.

Soňa Pialová, učiteľka MŠ
Snímka: archív školy

PESTRÝ ŠTART GYMNÁZIA DO NOVÉHO ŠKOLSKÉHO ROKA

Počas úvodného mesiaca nového školského roka 2022/2023 čakalo na žiakov a pedagógov Gymnázia v Rajci viacero atraktívnych podujatí.

Pár dní pred samotným otvorením školského roka, v poradí štvrtého s bilingválnou rusko-slovenskou sekciou, sa zástupcovia gymnázia zúčastnili na podujatí Rajecké krúžkobrание, ktoré v sebe skrýva veľký potenciál. Záujemcov sme oboznámili s možnosťami veselých jazykových kurzov ruského a anglického jazyka, určených deťom Rajeckej doliny.

Po prvý raz v histórii sa v budove školy vzdelávajú žiaci len bilingválnej sekcie. Bilingválnu rodinu najnovšie obohatila žiačka z Ukrajiny, z Bieloruska, ba dokonca žiak, ktorý prišiel na Slovensko po celoživotnom štúdiu v Nórsku. Pre lepšie

Daniel Kulich

etablovanie sme na úvod absolvovali vychádzku do rajeckej prírody, vďaka ktorej sa žiaci rýchlejšie a prirodzenejšie zoznámili a vymenili si prvé myšlienky. Otvorenie nového,

špeciálneho školského roka sprevádzala aj prezentácia učebných materiálov našich pedagógov Mgr. Iriny Kostiny a Mgr. Tomáša Hmíru. Vyriešili sme tak nedostatok učeb-

ných materiálov na slovenskom trhu určených pre bilingválne rusko-slovenské sekcie.

Žiaci IV.A triedy sa v prvej polovici septembra zúčastnili spomienkového podujatia pod názvom Nezapadnutí susedia, počas ktorého si pripomenuli a uctili obeť holokaustu a rasového násillia.

Nemôžeme zabudnúť ani na úvodné stretnutie tímu redaktorov školského časopisu, ktorí sa s veľkou chuťou pustili nielen do ukrajinských cukríkov, ale aj do tvorby nového dvojčíslla, ktoré priniesie pútavé čítanie, plné pravidelných i nových rubriek.

September spestrila aj správa o postupe žiačky IV.A triedy Rebecky Vlčkovej na finálový galavečer medzinárodnej súťaže krásy študentiek stredných škôl Miss Reneta. Vo finálovej top 12 majú zastúpenie okrem Slovenska aj dievčatá z Česka a z Poľska.

Prvý mesiac nového školského roka sa tradične nesie v znamení Európskeho dňa jazykov. Tento rok sme absolvovali exkurziu do Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, kde sme sa počas dvojhodinového programu zamerali na 4 sekcie venované ruskému a anglickému jazyku, vrátane jazykového kvizu a hudobného zážitku.

Hneď na ďalší deň sme si vyhrnuli rukávy a pomohli tam, kde je to potrebné, v rámci Týždňa dobrovolníctva Žilinského kraja a na konci týždňa sme pomáhali opäť. Tentoraz počas celoslovenskej zbierky Biela pastelka, keď sa naši sympatickí chlapi, žiaci prvého až štvrtého ročníka, v uliciach Rajca a Žiliny snažili zlepšiť život tým, ktorí sa ocitli v nelahkej životnej situácii.

Pestrý prvý mesiac nového školského roka podčiarkol žiak I.A triedy Daniel Kulich, ktorý sa zúčastnil šachového turnaja s názvom Tatranský pohár v Podbanskom vo Vysokých Tatrách. Išlo o kvalitne obsadený medzinárodný turnaj prevažne dospelých hráčov zo Slovenska, Česka aj Poľska. Daniel sa umiestnil v turnaji celkovo na 9. mieste, pričom bol jediným hráčom spomedzi mládeže, ktorý sa umiestnil v prvej desiatke. Zároveň sa Daniel umiestnil na 1. mieste rovno v troch kategóriách: Junior (vek do 18 rokov), ELO rating do 1800 a kategória ELO rating do 2100.

Mgr. Tomáš Hmíra
Snímka: archív školy

Letný eRko tábor

Prázdniny sa už pomaly chýlili ku koncu, no na deti a animátorov eRka z Rajca ešte čakalo dobrodružstvo. V predposledný augustový týždeň sme sa vydali na cestu do Važca, kde sa konal náš tábor.

Po príchode nás navštívila kolumbijská rodina Madrigalovcov, ktorí nám povedali o zázračnej sviečke, ktorá každému z nich dáva nejakú výnimočnú vlastnosť. Všetci ju majú okrem ich sestry Mirabel, tú obviňujú z toho, že sviečka začala zhasínať, čím slabli ich schopnosti. Mirabel dúfala, že to nespôsobuje ona, a poprosila nás o pomoc pri hľadaní pravej príčiny. V utorok sme spoznali Lea, ktorý mal veľmi bystrý rozum. Keďže ho teraz stratil, pomohli sme mu vytvoriť štatistiku, ktorú potreboval, aby zarobil veľa peňazí. Schopnosti sa mu však nevrátili, a tak sa rozhodol, že deti naučí to, čo si ešte pamätá. To mu ju napokon prinieslo späť. Na ďalší deň nám dala Luisa fyzický tréning, aby sme mali veľké svaly, ktoré by každý mohol obdivovať. Avšak až pomoc obyvateľom nosením kameňov na stavbu domov Luise prinavrátili jej obrovskú silu. Vo štvrtok sme Lucassoovi ukázali, že svoju zručnosť môže využívať na pomoc planéte a v piatok

sme malému Antoniovi pomohli nájsť stratené zvieratá počas namáhavej túry k nádrži Čierny Váh. V sobotu sme objavili čaro premieňania sa na iné postavy. Camillo nám pomohol stať sa predavačmi či kaderníkmi. Svoj dar však získal späť, až keď sme sa premenili na iné postavy pri scénkach a rozosmiali sme tak našich priateľov. Posledný deň sme stretli Isabellu, ktorej sme pomáhali pripraviť dokonalú oslavu Dňa sviečok, ale popritom sa ukázalo, že až keď bude prijímať nedokonalosť, sama sa stane dokonalou. Večer sme oslávili, že všetci Madrigalovci majú svoje schopnosti späť a že aj my sami sme našli tie svoje dary.

Počas celého tábora nám s láskou varili naše najlepšie tety kuchárky Čerňanská, Cesneková a Očková. Duchovne nás obohatovali p. kaplán Dominik a p. diakon Adam. Ďakujeme, že aj vďaka finančnej podpore mesta Rajec sme mohli prežívať nádherný čas.

Animátori z eRka
Snímka: archív hnutia

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Narodili sa

Tamara Albertová – jún
Marek Albert – august
Sára Rajtárová – august
Simona Sandanusová – september
Lilliana Štaffenová – september

Zosobášili sa v Rajci

PhDr. Laura Rybárová a MDDr. Richard Bado – 26.8.2022
Natália Pekarová a Peter Pekara – 10.9.2022
Natália Jasenovská a Martin Jase-novec – 17.9.2022
Petra Janušová a Ing. Lukáš Bôtoš – 24.9.2022

Opustili nás

Vladimír Gardian 1950 – 31.8.2022
Oľga Malíčková 1927 – 3.9.2022
František Pavlík 1952 – 3.9.2022
Františka Gardianová 1930 – 4.9.2022

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo ich rodinných príslušníkov.

MESTO RAJEC ORGANIZUJE

DOBROČINNÁ ZBIERKA

17.10. - 21.10.2022

8.00 - 12.00 13.00 - 16.00 hod.

VELKÁ ZASADAČKA MSÚ RAJEC

- letné a zimné oblečenie,
- nepoškodená obuv všetkých druhov,
- deky, uteráky, utierky, záclony...
- nepoškodené potreby do domácnosti,
- látky minimálne 1 m².

**PROSÍME VÁS, ABY STE
PÁNSKE OBLEČENIE BALILI SAMOSTATNE.**

Informácie z Cenzuálu

V stredu 14. septembra sa uskutočnilo plánované spoločné zasadnutie členov výboru a DR v doline Porubská. Boli sme si pozrieť dokončenie investície v Oselnej, kde sme videli, že elektrická pripojka riadne funguje.

Most v Tmavej po rekonštrukcii

Následne sme sa presunuli na obhliadku dokončenej rekonštrukcie mosta v doline Tmavá.

Po tejto obhliadke sa konalo spoločné jednanie v Palovej búde v Elhotnej. Po obvyklej kontrole plnenia úloh sme sa zaoberali aktuálnymi prevádzkovo-ekonomickými otázkami, ku ktorým podal informáciu predseda Ing. Peter Pekara. Predseda informoval členov výboru a DR, že sme obdržali podporu v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesa – na pestovné práce. Pozitívne je, že všetky záväzky máme zaplatené a pohľadávky sú v lehote splatnosti. Ďalej bola podaná informácia o dodávkach palivového dreva pre členov Cenzuálu, ktorá ku dňu zasadnutia je splnená na cca 70 %.

Ako sme vás už informovali v minulom vydaní Rajčana, v tomto roku je enormný záujem

o palivové drevo. Kým v minulosti počet záujemcov o palivové drevo bol cca 150 členov, v tomto roku je to viac ako 230 členov. K tomuto bodu prebehla rozsiahla diskusia medzi členmi výboru a aj keď sme zatiaľ neprijali k tomuto bodu uznesenie, z diskusie vyplynulo jednoznačne, že v budúcom roku musíme predávať drevo za tržové ceny na mesačnej báze. Touto problematikou sa bude zaoberať výbor na najbližšom zasadnutí s tým, že pripraví pravidlá predaja dreva pre členov. O podmienkach predaja vás budeme informovať v ďalších vydaniach Rajčana a na webovej stránke spoločenstva.

Na spoločnom rokovaní výboru a DR bolo tiež dohodnuté, že na časti poľnohospodárskej pôdy, ktorú doteraz užíval Agroregión, a.s., Rajec, budeme hospodáriť sami. Výbor tiež prerokoval ďalšie aktuálne problémy a schválil plán zasadnutí na IV. štvrtrok 2022.

Za výbor: Ing. Karol Dobeš,
člen výboru

Snímka: archív CSPS

VÝSLEDKOVÝ SERVIS MARATÓN KLUBU RAJEC

Okrem parádnych výkonov na Rajeckom maratóne sa naši pretekári umiestnili počas leta na „bedni“ nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Janka Kuzmová obsadila 2. miesto v behu do vrchu na Grossglockner (13367m, prev. 1265 m). Skončila druhá na Tatranskej šelme, vyhrala Beh na Dubeň, 2. miesto získala v Behu do Choča a aj v behu na Veľkú Raču.

Dominika Vanáková vyhrala preteky MTB v Snežnici (51 km, 1550m prev.). Druhá skončila na duatlone v Žiarskej doline a aj na Veľkej Rači, tretie miesto získala na 20 km behu na Zákopčí.

Zuzana Kasmanová zbiera vavríny v pretekoch na horských bicykloch. Cyklomaratóny vyhrala v Hornom Srní, Snežnici, tretia bola na Donovaloch i v Slovenskom Rajci a spolu s Petrou Cibulkovou vyhrali duatlon v Žiarskej doline.

Katarína Zimenová sa presadila medzi ženami na polmaratón v Rajci (1:38) a na Štiavnickom kros triatlone bola druhá v kategórii juniorka.

Alexandra Kavcová vyhrala vo svojej kategórii amatérsky triatlon pri Podhradskom mori a tretia dorastenka na MSR v kros triatlone.

Sestry Kupkové bodovali na Rotary Night Run v Žiline a v bežeckej lige.

Junior Bohdan Jonek vyhral kros duatlon na Malinom Brde, Beh na Dubeň a na Vodnom diele 3000 m za 9:39.

Kristián Brežani vyhral Štiavnický kros triatlon, Staroturanský triatlon, duatlon v Žiarskej doline, druhé miesto získal v Behu na Chatu pod Chlebom. Výborný výsledok dosiahol na majstrovstvách Európy v kros triatlone v španielskom Bilbau kde obsadil 7. miesto. Jeho mama

Dominika Vanáková

Janka Kuzmová

Miriama žiarila na Slnčných skalách, na chate pod Chlebom, na behu na Klák.

Janko Píala vyhľadáva preteky do vrchu a najviac sa mu darilo na Dubni na Veľkej Rači na Choči.

Naša maratónska jednotka Rastislav Káľina vyhral vo svojej kategórii beh Okolo Spišského hradu, v Gaderskej doline, Rajecký maratón, Trenčiansky polmaratón za 1:17:57 a svoj osobný rekord chce spraviť na maratóne v Berlíne.

Veterán Pavol Uhlárik vyhral na Snežnickom cyklomaratóne a polmaratón na ostrove Gozo.

Ďakujeme za vzornú reprezentáciu.

MKR

Snímky: archív klubu

Maratón klub Rajec

ZÁVER LETA S ĎALŠÍMI MEDZINÁRODNÝMI ÚSPECHMI

Sofia Pauková v rámci „domáceho turné“ na medzinárodnom juniorskom okruhu Tennis Europe Junior Tour absolvovala na záver prázdnin turnaje Banská Bystrica Cup U14 2022 a Pepas Cup U14 2022 v Slovenskej Ľupči. V kvalitnom obsadení, prevažne so slovenskou účasťou, vybojovala na prvom menovanom podujatí výborný výsledok, postup do semifinále a zároveň tretie miesto vo dvojhre. V pavúkovci sa jej po konzistentných a koncentrovaných výkonoch podarilo zložiť niekoľko hráčok zo slovenskej tenisovej špičky. Výsledky dvojhry: 1K: 6:4, 6:2, 2K: 6:4, 6:3, 4F: 6:3, 3:6, 7:6(3), SF: 3:6, 3:6.

O týždeň neskôr na druhom podujatí získala opäť tretie miesto, tentokrát vo štvorhre, kde nastúpila s ukrajinskou deblovou partnerkou Maiiou Troshynou.

Gratulujeme k super úspechu!

Text a snímka:

MatchPoint Tennis Academy

Michal Ďurovec (MatchPoint Tennis Academy) so svojou zverenkyňou Sofiou Paukovou po zisku 3. miesta vo dvojhre na medzinárodnom turnaji v Banskej Bystrici

MESTO RAJEC

ORGANIZUJE STRETNUTIE 70, 75, 80 A VIAC ROČNÝCH JUBILANTOV pri príležitosti

OKTÓBER MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

KULTÚRNY PROGRAM SPOJENÝ S POSEDENÍM PRI KÁVE

štvrtok **20.10.2022 o 14.00** hod.
KULTÚRNY DOM V RAJCI

Všetky podujatia sa realizujú v súlade s aktuálnymi pandemickými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.
Počas podujatia budú zhotovované obrazové záznamy. Svojou účasťou na podujatí súhlasíte s ich použitím pre verejné šírenie na propagáciu.

Materské školy v Rajci v spolupráci s Mestom Rajec vás pozývajú
pri príležitosti Dňa materských škôl na Slovensku

RAJECKÝ *Lampiónový* SPRIEVOD

4.11.2022

17.00 hod. Námestie SNP

Počas podujatia budú zhotovované obrazové záznamy. Svojou účasťou na podujatí súhlasíte s ich použitím pre verejné šírenie na propagáciu.
Všetky podujatia sa realizujú v súlade s aktuálnymi pandemickými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

